

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2016

aruandeaasta lõpp: 31.12.2016

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Läänemaa Arenduskeskus

registrikood: 90000506

tänava/talu nimi, Posti tn 41a

maja ja korteri number:

linn: Haapsalu linn

maakond: Lääne maakond

postisihtnumber: 90507

telefon: +372 4735538

faks: +372 4735538

e-posti aadress: info@lak.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Bilanss	9
Tulemiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 4 Kasutusrent	15
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	15
Lisa 6 Annetused ja toetused	16
Lisa 7 Jagatud annetused ja toetused	16
Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud	16
Lisa 9 Tööjõukulud	17
Lisa 10 Intressitulud	17
Lisa 11 Seotud osapooled	17
Aruande allkirjad	19
Vandeauditori aruanne	20

SA Läänemaa Arenduskeskus 2016 a. tegevusaruanne

Ettevõtluse suunalisi tegevusi viidi ellu peamiselt kahe Euroopa Liidu tugiprogrammi – Ettevõtlikkusteadlikkuse arendamise programm (ehk lühendatuna EVTP) ja programmi Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks (ehk PATEE) toetusega. Omafinantseeringusse panustas Läänemaa Omavalitsuste Liit. EVTP-st toimus ettevõtjate nõustamise, Ettevõtluspäeva, alustavate ettevõtjate baaskoolituse, Mentorklubi ning ettevõtete välismessiküllastuste finantseerimine ning PATEEst Mikroettevõtete võimekuse tõstmine ehk „turbostamine“, maakonna turunduse ja investorteeninduse korraldamine ning Läänemaa Noorte ettevõtlikkuse ja haridusinnovatsiooni edendamine. Kodanikuühiskonna suunalisi tegevusi rahastab Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK). Projektide elluviimist on toetanud ka Lääne maavalitsus, Haapsalu linn ja Ridala vald.

2016 aastal on LAKi kaasabil maakonna ettevõtluse, investorteeninduse, KOV-de arengusse projektide kaudu toodud lisarahastust 1 095 108 EUR (2015 – 525 288 EUR, kasv rohkem kui kahekordne), kodanikeühenduse projektidesse 140700 EUR (2015 - 28922EUR, kasv ca viiekordne). **KOKKU 2016 aastal 1 235 808 eurot.**

Ülevaade keskuse olulisematest ettevõtluse arengule suunatud tegevustest

- **PATEE tegevuses Mikroettevõtete võimekuse tõstmine ehk „turbostamine“** oli kasusaajateks 19 ettevõtet, üritustel osalejaid oli rohkem. Toimus 6 praktilist töötuba ekspertide juhendamisel uute teadmiste omandamiseks, koostati osalevate ettevõtjate eesmärgipuud, mille elluviimist nõustati ning seirati. Protsessis osalenud ettevõtetest 6 tegid ettevõtte jaoks olulise investeringu väikeseks arenguhüppeks.
- Väga hea tagasiside saanud **Läänemaa Ettevõtluspäeva** 67 osaleja huvist kasvas välja noori ettevõtjaid ühendav „investeerimisklubi“, mille raames kohtutakse 1x kord kuus, mängitakse finantseerimisteemalist „Cash Flow“ lauamängu ning esineb atraktiivne inimene ettevõtlus- või investeerimismaastikult.
- **Koostöö ja tugi.** Ettevõtluskonsultant osales **MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Seltsi hindamiskomisjoni** töös, hinnates 15 projektitaotlust. Paljude projektide hindamisest pidi konsultant end taandama kuna oli seotud nõustamise tõttu. Samuti toetas ta **MTÜ Kodukant Läänemaa LEADER** meetme taotlusvoorude ettevalmistamist, osaledes ettevalmistavates aruteludes, tehes täiendusi taotlusvooru avamisest teavitamisel ning hindamiskriteeriumide- ning taotlusvormide väljatöötamisel, ning jagades taotlusvoorude infot LAK infokanalite kaudu.
- **Klientidele lähemale.** Esimesel poolaastal korraldas LAK regulaarseid ettevõtlusnõustamisi (ja samaaegselt ka MTÜ-nõustamisi) Lihulas. Selleks tehti koostööd Lihula vallaga, kes pakkus ruumid ja korraldas oma infokanalite kaudu teavituse. Klientide tagasiside oli väga positiivne. LAK panustas ka Lõuna-Läänemaa ettevõtluspäeva läbiviimisesse, osales Noarootsi valla ettevõtjate ümarlaual, tegi väljasõite Hanila ja Noarootsi valda, kus koos MTÜ-konsultandiga külastati kohalikke ettevõtteid ja ühendusi.

- **Toetati Läänemaa ettevõtjaid välismesside külastamisel ja uute ideede hankimisel** - korraldati Düsseldorfis Rehacare rehabilitatsioonimessiga tutvumisreis ja pakuti tuge osalemiseks ELMIA allhankemessi tutvumisreisil Jönköpingisse.
- **PATEE programmi üks tegevusi oli Läänemaa Noorte ettevõtlikkuse ja haridusinnovatsiooni edendamine.** Selles valdkonnas tegutses vastavalt aasta varem koostatud Läänemaa Haridusuuenduse (LHU) tegevuskavale, kaasatud on kõik maakonna koolid. Viidi läbi koolitusi ja seminare kooliuuenduse käivitamiseks.
- Ühiste eesmärkide elluviimiseks **tehakse üle-Eestilist koostööd võrgustikuga Ettevõtlik Kool ja Ettevõtlikkust Edendades, aga ka kõrg-, kutse- ning huviharidust andvate asutustega.** TLÜ Haapsalu kolledži esindaja oli kaasatud LHU erinevate valdkondade tegemistesse ning maakonna Ettevõtliku kooli edulugude hindamise komisjoni. Ettevõtluskonsultant juhendas tudengeid kolledžiga seotud äriplaanide koostamisel. **Haapsalu Kutsehariduskeskusega (HKHK)** koostöös alustati uue õppeformaadi katsetamist, kus kahe kursuse õppurid on moodustanud 7 õpilasfirmat õppekava osana. Eesmärgiks on õppe muutmine praktilisemaks ning noortele rohkem väärtust andvaks. LAK roll oli tugi HKHK ettevõtlusõpetajatele formaadi väljatöötamisel ning õppetöö elluviimisel. **Noorte ettevõtluse,- robotika ja innovatsioonikeskuse (Innokas)** tegevuse toetamiseks tegi LAK taotluse ja sai rahastuse EASist õpilasfirmade täiendavaks juhendamiseks Haapsalu linnas. Õpilasfirmade ja noorte ettevõtlikkuse projektimeskondade (Bright Minds, Hakkaton) arv Läänemaal kasvas 9-lt 2015/16 õ/a 19-le 2016/17 õppeaastal.

Tegevused maakonna turunduse ja investortevõtluse valdkonnas

- **LAK panustamise abil** käivitas oma tegevuse 2016 alguses üks Soome kapitalile kuuluv ettevõtte, edukalt jätkab/laiendab tegevust üks Rootsi omanikule ja üks Soome omanikele kuuluv ettevõtte. Tootmise alustamiseks soetas kinnisvara üks Eesti kapitalil põhinev tootmisettevõtte.
- **Investor- ja ettevõtluskonsultant** vastas 2016 aastal 14 potentsiaalse investori infopäringule ja viis läbi 11 kohtumist/visiiti.
- **LAK korraldas/toetas kolme potentsiaalsete investorite/infovahendajate grupi** - Soome-Eesti Kaubanduskoja ja Soome suursaadik, Eesti aukonsulid, välismaised filmiprodutsendid, **Läänemaa visiidi läbiviimist**
- **LAK panustas** maakonda tutvustavate või ettevõtluskeskkonna arendamisele suunatud seminaride korraldamisse St Peterburis, Kuressaares ja Haapsalus, valmistas ette ja viis läbi rahvusvahelist meediakajastust leidnud droonide katselennu sündmuse Kiltsi lennuväljal 16.08.16. Konsultant tutvustas Läänemaad / Haapsalut Eesti-Vene regionaalse koostöö foorumil St Peterburis.
- **Turundustegevustest** panustati suhtlusvõrgustiku väljaarendamisele (kaubandus-tööstuskojad, äriinkubaatorid jmt, ettevõtjad), uuendati maakondlikku investorveebi, anti välja ja levitati trükiseid (eesti, soome, vene, rootsi ja inglise keeles), suheldi sündmuste kajastamisel aktiivselt meediaga.
- **LAK küsitles** Läänemaa ettevõtjaid kavandatavate investeeringute ning taristu uuendamise vajaduste teemal (170 vastajat), viis läbi 30 telefoniintervjuud vähemalt 20 töötajaga tootmisettevõtte juhtide seas, suhtles kohalike omavalitsustega konkreetsete lahenduste väljatöötamiseks ning tegi ettepanekuid Läänemaa nimekirja kujundamiseks

Piirkondade Konkurentsivõime Tugevdamise Programmi. Täiendati ka Läänemaa ettevõtluse arengukava.

- **LAK oli initsiaatoriks** Haapsalu linna, Kaitseliidu ning Ridala valla kokkuleppe sõlmimisele, mille eesmärk on taasavada väikelelnukite hobilendudeks Kiltsi lennuväli, tehes selleks vajalikud ettevalmistustööd taristu parendamiseks. Lääne Maavalitsuse ning Haapsalu linnavalitsuse toel valmis eksperthinnang lennuvälja kasutuselevõtu erinevate võimaluste kaardistamiseks.

- **Ettevõtjate nõustamise mahud 2016**

		2016	2015
Alustavate ettevõtjate nõustamine	Nõustatud alustavaid ettevõtjaid kokku	174	147
	Esitatud Starditoetuse taotlusi (keskuse nõustamise abil)	3	3
	Neist EASi poolt rahastatud taotlusi	1 (1 menetluses)	3
	Nõustamise tulemusena valminud tegevusplaanide arv (äri-, turundus-, finantsplaanid jne)	13	19
	Keskuse nõustamise abil ettevõtjate poolt loodud uute ettevõtete arv	22	10
	Esitatud Eesti Töötukassa starditoetuse taotlusi (keskuse nõustamise abil)	2	9
	Neist rahastatud taotlusi	1 (1 menetluses)	6
	Ettevõtjate esitatud muid EASi toetusprogrammide taotlusi (keskuse nõustamise abil)	8	1
	Neist EASi poolt rahastatud taotlusi	8	1
		Esitatud projekte PRIA, Leader - programmi	18
	Neist rahastatud taotlusi	11	
Tegutsevate ettevõtjate nõustamine	Nõustatud tegutsevaid ettevõtteid kokku	70	22
	s.h. nõustatud EASi programmidest	28	

Nõustamise tulemusena valminud tegevusplaanide arv (äri-, turundus-, finantsplaanid jne)	27	2
Ettevõtjate esitatud muid EASi toetusprogrammide taotlusi (keskuse nõustamise abil)	8	
Neist EASi poolt rahastatud taotlusi	7 (1 menetluses)	

Võrreldes 2015. aastaga on ettevõtlusalaste nõustamiste arv oluliselt tõusnud. Nõustamistel küsitakse enim ettevõtlusega alustamise võimaluste kohta (äriühingute erinevused), maksude ja raamatupidamise kohta ning rahastusvõimaluste kohta. Maakonna ettevõtjad on aktiivsed PRIA ja LEADER meetmetest lisaraha taotlejad, aga tagasihoidlikumad EASi võimaluste kasutamisel.

2016 a registreeriti Läänemaal 161 uut äriühingut (2015 a 133 uut äriühingut).

Seisuga 01.01.2017 on Äriregistri andmetel Läänemaal registreeritud 2262 osäriühingut, 890 FIEt, 47 aktsiaseltsi, 34 tulundusühingut, 25 usaldusühingut, 10 täisühingut ning 3 välismaa äriühingu filiaali; kokku 3271 äriühingut.

Ülevaade keskuse olulisematest mittetulundusühenduste arengule suunatud tegevustest

- **Kodanikualgatust ja aktiivsust toetavate seminaride tugitegevused**

Toimus MTÜ juhtidele mõeldud, 7 erinevast koolitusest koosnev, praktiliste teemadega arenguprogramm, mida rahastas Kodanikuühiskonna Sihtkapital ehk KÜSK.

- **Klientidele lähemale.** Aasta esimeses pooles toimus klientide nõustamine Lihula mõisas. Kokku käis Lihulas nõustamisel 10 klienti, klientide tagaside oli positiivne. Märtsi lõpus toimus grupinõustamine Martna vallas. Kohalike MTÜde kutsel osales konsultant Martna valla MTÜde koosolekul. Väljasõidud toimusid ka Hanila ja Noarootsi valda, kus koos ettevõtluskonsultandiga külastati kohalikke ettevõtteid ja ühendusi.

- **Kodanikualgatust ja aktiivsust toetavad tugitegevused**

KÜSKi tellimisel valmis KOVide kaardistus - kas ja kuidas omavalitsused rahastavad kodanikuühendusi.

- **Korraldati Ühisnädal**, mille seekordseks teemaks oli hoolivus. Läänemaal viidi läbi kokku 9 sündmust, kus osales kokku 330 inimest. Tähtsamaks neist oli ka sel aastal tunnustusüritus, koostöös Läänemaa sotsiaal- ja noorsootöötajatega.

- **Tähtsal kohal on infotegevused.**

Tegutsevatele ühendustele saadeti 2016. aastal kokku 25 MTÜ uudiskirja. Postitusnimekirja on lisatud 72 uue ühenduse meiliaadressid ja 31.12.2016 seisuga on infolistis 583 aadressi.

- **2016. aastal korraldati** 12 koolitust/õppereisi/infopäeva 186 osalejaga.

2016. aasta MTÜ-de nõustamismahud

		31.12.2015	31.12.2016
Mittetulundusühenduste nõustamine	Nõustatud mittetulundusühendusi kokku	89	134
	Nõustatud mittetulundusühenduse asutamist	7	15
	Loodud mittetulundusühenduste arv, kes kasutasid keskuse nõustamist	4	7
	Nõustatud mittetulundusühenduste projektide arv	22 KOP +6 KÜSKi arenguhüppe projekti +7 KÜSKi koostöövõrgu stike projekti Kokku 35	KOP kevadvoorus 8 projekti ja sügisvoorus 6 projekti, KÜSKi projekte 4 ja LEADER projekte 5 Kokku 23
	Neist rahastatud projekte	KÜSKi 4 arenguhüppe projektist sai rahastuse 1, KOPi projektidest rahastati 12 projekti.	2016.aastal sai minu poolt nõustatud 11 projekti rahastust summas 140700 (KOP, LEADER)
	Nõustatud ja/või osaletud ühisprojektide arv, kus osalevad mittetulundusühendused	2	0
	Teavitusartiklite ja edulugude (kodanikualgatuse, heategevuse ja vabatahtliku tööga seonduvad) arv meedias ja väljaannetes, mille ilmumises MAKil on tunnetatav roll	Ühisnädalal oli 10 meediakajastust kohalikus meedias	2

Võrreldes 2015. aastaga on nõustamiste arv tõusnud, kuigi IV kvartalis oli järsk nõustamisel käinud klientide langus. Jätkuvalt on nõustamisel tähtsad teemad põhikirjade muudatused ja juriidilised küsimused seoses juhatuse liikmete vahetusega. Palju uuritakse erinevate rahastusvõimaluste kohta, kuid märgata on tendentsi, et projektide kirjutamine võetakse ette väga ettevaatlikult, ühendus kaalub hoolega oma projekti läbiviimise suutlikkust.

2015. aastal asutati Läänemaal 26 uut vabariiklikku ühendust. 2016. aasta kahe kvartaliga on asutatud Läänemaal 20 MTÜd. III ja IV kvartali info on veel puudu.

01.01.2017 on Äriregistri andmetel Läänemaal registreeritud 800 MTÜ-d, nende hulgas 515 tavalist mittetulundusühingut. Sihtasutusi on registreeritud 16.

Ülevaade keskuse olulisematest kohalikele omavalitsustele jm avalikule sektorile osutatud teenustest

- „Tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste“ avatud taotlusvooruks ettevalmistumine

2016 a alguses korraldas LAK projekti raames maakondlikke koostööseminare, kus osalesid omavalitsuste sotsiaaltööhoidjad või spetsialistid, hoolekandetasutuste- ja organisatsioonide juhid, sihtrühmade esindusorganisatsioonid. Koostöö tulemusena sündisid maakondlikud ettepanekud teenuste arendamiseks ja plaanid rakendamiseks. Konsultant osales aktiivselt taotluse valmimise protsessis. Läänemaa taotlus sai summas 363363 eurot positiivse rahastusotsuse 2017 a jaanuaris, tegevustega alustatakse veebruaris.

- LAK toetas Läänemaa kohalike omavalitsusi andmeside kiiruse suurendamisel (asulatevaheline ja –sisene ülikiire andmesidevõrk, Riigi Infosüsteemide Ameti ehk RIA rahastus).

Selleks suhtles konsultant RIA-ga, koostas ülevaate Läänemaa koolide andmesidekiiruse hetkeseisust, tutvustas seda KOV-dele ning kaalus optimaalseid lahendusi koos TELIA piirkonnajuhiga ja ning Hanila valla infotehnoloogiga. Kuna RIA puhul oli tegemist jooksva taotlemisega ja rahalised vahendid piiratud, siis korraldas konsultant kiire taotlemise huvides Läänemaa KOV-dele näidised ja suhtles taotluste teemal rahastajaga. RIA alustas mitmete Läänemaa omavalitsuste projektide elluviimist ja jätkab seda ka 2017 aastal.

Suhtarvud

	2016. a	2015. a
Maksevõime üldine tase	5,46	5,67
Võõrkapitali ja omakapitali suhe	0,22	0,21

Suhtarvude arvutamise meetodika:

Maksevõime üldine tase = käibevara/lühiajalised kohustused

Võõrkapitali ja omakapitali suhe = võõrkapital/omakapital

Andres Huul
Juhataja

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	15 131	13 388	
Nõuded ja ettemaksud	55 120	51 439	2
Kokku käibevarad	70 251	64 827	
Kokku varad	70 251	64 827	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	5 241	6 605	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	7 632	4 821	
Kokku lühiajalised kohustised	12 873	11 426	
Kokku kohustised	12 873	11 426	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	4 007	4 007	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	49 394	56 141	
Aruandeaasta tulem	3 977	-6 747	
Kokku netovara	57 378	53 401	
Kokku kohustised ja netovara	70 251	64 827	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	193 108	201 230	6
Tulu ettevõtlusest	2 732	5 961	
Kokku tulud	195 840	207 191	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-1 000	-30 010	7
Mitmesugused tegevuskulud	-74 807	-84 371	8
Tööjõukulud	-116 091	-99 637	9
Kokku kulud	-191 898	-214 018	
Põhitegevuse tulem	3 942	-6 827	
Intressitulud	35	40	
Intressikulud	0	-2	
Muud finantstulud ja -kulud	0	42	
Aruandeaasta tulem	3 977	-6 747	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	3 942	-6 827
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-3 700	-22 976
Varude muutus	0	18 854
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	1 447	-1 027
Kokku rahavood põhitegevusest	1 689	-11 976
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud intressid	54	57
Kokku rahavood investeerimistegevusest	54	57
Rahavood finantseerimistegevusest		
Makstud intressid	0	-2
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	0	4 752
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	4 750
Kokku rahavood	1 743	-7 169
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	13 388	20 557
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 743	-7 169
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	15 131	13 388

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2014	4 007	56 141	60 148
Aruandeaasta tulem		-6 747	-6 747
31.12.2015	4 007	49 394	53 401
Aruandeaasta tulem		3 977	3 977
31.12.2016	4 007	53 371	57 378

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning "Avaliku sektori finantsaruandluse ja arvestuse juhendis" sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvarad

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel riigikassas olevaid rahalisi vahendeid. Deposiitidel bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Rendid

Sihtasutus on sõlminud kasutusrendilepingu sõiduauto kasutamiseks kuni 2019 aasta veebruari kuuni. Rent kantakse kuluks igakuiselt esitatud arvete alusel. Rendiperioodi lõppedes sõiduk tagastatakse rendile andjale.

Finantskohustised

Vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjale, kajastatakse pikaajalisi intressita kohustusi bilansis nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 4% aastas. Arvestuslikku intressikulu kajastatakse tulemiaruanandes finantskulude real.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille korral kajastatakse sihtfinantseerimise tulu ja selle arvel tehtud kulu. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega).

Tulud

Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulud

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	112	112	
Ostjatelt laekumata arved	112	112	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 919	3 919	3
Muud nõuded	49 370	49 370	
Intressinõuded	6	6	
Viitlaekumised	49 364	49 364	
Ettemaksed	1 719	1 719	
Tulevaste perioodide kulud	1 719	1 719	
Kokku nõuded ja ettemaksed	55 120	55 120	
	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	900	900	
Ostjatelt laekumata arved	900	900	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	4 109	4 109	3
Muud nõuded	44 121	44 121	
Intressinõuded	25	25	
Viitlaekumised	44 096	44 096	
Ettemaksed	2 309	2 309	
Tulevaste perioodide kulud	2 309	2 309	
Kokku nõuded ja ettemaksed	51 439	51 439	

Viitlaekumisena on nõuetes kajastatud aruandeaastal elluviidud projektide sihtfinantseerimise nõuded:

- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele - ettevõtlusalase nõustamise kulude katteks saada 31.12.15 6 875 eurot 31.12.16 seisuga toetuse nõue 2 014 eurot
- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele 31.12.15 seisuga nõue Lääne maakonna piirkondlike algatuste tugiprogrammi tegevuste eest 16 576 eurot, 31.12.16 seisuga oli nõude suurus 39 670 eurot.
- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele oli kolmas nõue 31.12.16 seisuga Rehacare messi külastuse finantseerimiseks summas 3 660 euri.
- 31.12.15 seisuga oli 20 375 eurone nõue Kurzemes Planosanas Regions´ile projekti Riverways tegevuste katteks
- 31.12.15 seisuga oli 270 eurone nõue Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA-le projekti "Läänemaa Ühisnädal 2015" lõppmakse eest. 31.12.16 seisuga oli nõue KÜSKile 2016 aasta Ühisnädala projekti lõppmakse eest 202 eurot.
- 31.12.16 oli nõue Sotsiaalministeeriumile projekti "Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused" lõppmakse eest 3 333 eurot
- Teine nõue 31.12.16 seisuga Sotsiaalministeeriumile oli lastevanemate lisapuhkuse kompenseerimiseks summas 485 eurot.

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2016		31.12.2015	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		28		3
Üksikisiku tulumaks		1 080		1 321
Sotsiaalmaks		1 980		2 479
Kohustuslik kogumispension		120		163
Töötuskindlustusmaksed		144		142
Ettemaksukonto jääk	3 919		4 109	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	3 919	3 352	4 109	4 108

Lisa 4 Kasutusrent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2016	2015
Kasutusrendikulu	4 529	4 529
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2016	31.12.2015
12 kuu jooksul	4 529	4 529
1-5 aasta jooksul	5 341	9 870

2014 aasta veebruaris soetati sihtasutusele kasutusrendi tingimustel sõiduauto Škoda Octavia Combi Ambition PLUS. Kasutusrendi sõlmimiseks kuulutati välja lihtsustatud korras riigihange. Hanke võitjaks tunnistati OÜ Rentest. Kasutusrendi leping on sõlmitud 60 kuuks, sõiduk tagastatakse rendile andjale 27.02.2019

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	963	963	
Võlad töövõtjatele	926	926	
Maksuvõlad	3 352	3 352	3
Kokku võlad ja ettemaksed	5 241	5 241	
	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 131	1 131	
Võlad töövõtjatele	1 366	1 366	
Maksuvõlad	4 108	4 108	3
Kokku võlad ja ettemaksed	6 605	6 605	

Lisa 6 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2016	2015
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	193 108	201 230
Kokku annetused ja toetused	193 108	201 230
sh eraldi riigieelarvest	177 108	82 124
sh eraldi kohaliku omavalitsuse eelarvest	16 000	12 000
Euroopa Liidu tõukefondide projektide toetused	130 488	107 106

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2016	2015
Rahaline annetus	193 108	201 230
Kokku annetused ja toetused	193 108	201 230

Lisa 7 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2016	2015
Euroopa Liidu tõukefondide poolt rahastatud projektide omafinantseeringu katmine	0	500
Riverways projekti raames soetatud ujuvkai , riietuskabiinide, õuemööbli ja infotahvlite tasuta üleandmine projekti partneritele Läänemaal	0	29 510
Maakondlike arenduskeskuste ühitegevuste kaasfinantseerimine	1 000	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	1 000	30 010

Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2016	2015
Üür ja rent	6 141	6 289
Mitmesugused bürookulud	9 817	17 221
Uurimis- ja arengukulud	2 050	928
Lähetuskulud	5 934	2 321
Koolituskulud	268	75
Riiklikud ja kohalikud maksud	8 767	7 360
Inventari ostu- ja korrashoiukulu	2 296	548
Seminaride korraldamise ja projektide elluviimise kulud	28 709	40 523
Auditeerimise kulud	680	680
Sõiduki rent ja ülalpidamise kulud	10 145	8 426
Kokku mitmesugused tegevuskulud	74 807	84 371

Lisa 9 Tööjõukulud

(eurodes)

	2016	2015
Palgakulu	86 622	74 497
Sotsiaalmaksud	29 236	25 047
Muud	233	93
Kokku tööjõukulud	116 091	99 637
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	5

Lisa 10 Intressitulud

(eurodes)

	2016	2015
Intressitulu hoiustelt	35	40
Kokku intressitulud	35	40

Lisa: Intressitulud, lisainformatsioon

SA Läänemaa Arenduskeskus teenis intressitulu riigikassast.

Lisa 11 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

2016	Ostud	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 145	
2015	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	625	1 238

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2016	2015
Arvestatud tasu	22 493	21 602

Sihtasutus Läänemaa Arenduskeskus juhatus koosneb ühest liikmest. Juhatuselise liikmele arvestati tasu ettevõtlus- ja investrokonultandi töö eest ning arenduskeskuse juhimise eest ja puhkusetasu 2016 aastal kokku 20 893 eurot. Juhatuselise liikmele võib nõukogu otsusega maksta hüvitist juhatuselise liikme lõppemisel või tagasikutsumisel. Aruandeaastal maksti juhatuselise liikmele tulemusliku töö eest maakonna turundamisel tulemustasu 1 600 eurot.

Sihtasutus Läänemaa Arenduskeskuse nõukogu on 9-liikmeline. Nõukogule 2016 aastal töötasu ei makstud, samuti ei ole nõukogu liikmetele ette nähtud mingeid kompensatsioone ega hüvitisi tagasiastumisel või tähtaja möödumisel.

SA Läänemaa Arenduskeskuse seotud isikuteks on nõukogu liikmete kaudu Lääne Maavalitsus, Haapsalu Linnavalitsus, Läänemaa Omavalitsuste Liit, MTÜ Kodukant Läänemaa, Andres Huul Konsultatsioonid OÜ, Investeeringute Hoolduse OÜ, Almodar OÜ, Haapsalu HMR OÜ, AS Uuemõisa Invest, AS Heal, Keskkonnainvesteeringute Keskus SA, Eesti Teatri Festival SA, Läänemaa Giidide Ühing, Eesti Giidide Liit, KÜ Holmi, Rälby külaselts, Läänemaa Rannakalanduse Selts, Vormsi Edendusselts MTÜ, Eesti Leader Selts, Verstapost MTÜ, Vormsi Kalapüüdjate ühing, AS Oru Äri, AS Haapsalu Uksetehas, AS EKE Invest, AS EKE, AS Swecon, AS Tornimäe Kinnisvara, AS EKE Real, Lääne Raudtee AS, Mehtrans OÜ, Trebelgon OÜ, Uuemõisa Autokeskus OÜ, Merix Consulting OÜ, Fergusson Kinnisvara OÜ, Uuemõisa Ärikeskus OÜ, EKE KV OÜ, Pagula MTÜ, Healer OÜ, Läänemaa Orienteerumisklubi Okas, Cipax Eesti AS, SA Lõuna-Läänemaa Tervishoiu ja Sotsiaalhoolekande Keskus.

Kõik ostutehingud teostati tavahinnas.